

NAUTOJEN SIIRTO

- Älä kiirehdi nautojen siirrossa, suunnittele siirrot etukäteen.
- Käyttäydy itse rauhallisesti.
- Vältä erityisesti kovaa melua ja huutamista.

ÄLÄ KIIREHDI!

Nautojen siirtäminen on tapaturma-altis työvaihe. Älä hallitse nautoja pelon avulla, sillä pelkäävä eläin voi olla arvaamaton ja vaarallinen. Pyri pitämään olosuhteet vakaina ja suosi tuttuja rutiineja.

Jos naudat ovat tottuneet kutsuääneen, herkküämpärin kolinaan tai rehunsiirtotraktorin ääneen, voivat ne siirtyä toivottuun paikkaan joutuisastikin.

Turvallisesti tutussa ryhmässä

Siirrä naudat mahdollisuuksien mukaan tutussa ryhmässä, sillä omassa ryhmässään naudat tuntevat turvallisuutta ja niiden käyttäytymistä on helpompi ennakoida. Naudat liikkuvat luontaisesti paikasta toiseen jonossa, jos ne kokevat tilanteen turvallisiksi. Vältä reittiä, jossa on jyrkkiä mutkia tai liukas lattia. Tarvittaessa voit leivittää hiekkaa liukkaalle betonille.

Hyödynnä pakoetäisyys ja tasapainopiste

Nauta siirtyy todennäköisesti jossain vaiheessa kauemaksi lähestyessäsi sitä. Siirtäessäsi nautoja voit hyödyntää tätä pakoaluetta. Naudat liikkuvat, kun ihminen siirtyy niiden pakoalueelle. Poistu välillä pakoalueen sisältä, jotta naudat liikkuvat toivottuun suuntaan rauhallisesti. Nautojen pakoetäisyys vaihtelee. Kesyillä nautoilla pakoetäisyyttä ei ole, kun taas lihanaudoilla pakoetäisyys voi olla noin kuusi metriä.

Nautoilla on tasapainopiste etujalkojen lapaluun kohdalla. Jos haluat nautojen kulkevan eteenpäin, kulje tasapainopisteen takana. Jos siirryt nautan sivulla tasapainopisteen etupuolelle, nauta kääntyy todennäköisesti vastakkaiseen suuntaan. Tasapainopisteen mukaan siirtymällä voit ohjailla nautojen kulkua.

Muista!

Kun hoitajan ja nautojen välillä vallitsee luottamus ja hyvä suhde, onnistuvat siirrot todennäköisesti helpommin. Naudat pitävät kärsivällisestä kohtelusta ja rutiineista – jotkut myös silittelystä ja rapsuttelusta!

Älä kulje nautan takana

Nautojen näkökenttä on laaja, noin 300 astetta. Aivan nautan takana on näkökentän katvealue, jota hoitajan on syytä välttää. Siirtojen aikana on hyvä kulkea nautan sivulla eikä aivan takana.

Naudan kyky arvioida syvyyttä on huono, joten esimerkiksi ritilöiden tai kourujen yli kulkeminen voi arveuttaa sitä. Samoin voimakkaat värien tai vaalean ja tumman vaihtelut voivat pysäyttää nautojen etenemisen. Kulkualustan samanlaisuutta voi lisätä tutun kiviavun avulla. Anna lauman johtajalle aikaa pysähtyä ja arvioida kulkureitin muutoksia. Naudat siirtyvät mielellään valoisampaa aluetta kohti.

Kulkureitin pienetkin muutokset, kuten esimerkiksi oudot hajut, outo takki aidan päällä tai voimakas varjo voivat kummututtaa ja pysäyttää nautojen etenemisen.

Meteli häiritsee

Vältä vihellyksiä, huutamista ja jatkuvaa komentelua. Sen sijaan hyödynnä kehonkieltä: ohjaa eläimiä käsiesi tai kepin avulla. Kepin päähän voi kiinnittää tehosteeksi melan tai kangaslipun.

Tunnista vaaratilanteet

Ylempiarvoisempaa nautaa väistävä nauta voi olla vaarallinen, jos se paetessaan tönäisee tieltään hoitajan. Myös arka, omasta ryhmästään erotettu ja pelkäävä nauta voi olla pitelemätön, sillä se voi rynnätä päin aitoja ja hoitajaa. Nautaryhmän yksilöiden ja niiden arvojärjestyksen tunteminen auttaa ennakoimaan tällaisia tilanteita.

Teksti: Marja Kallioniemi, Luonnonvarakeskus (Luke).
"Opas turvalliseen karjanhoitoon" tulossa Luken julkaisusarjaan vuonna 2015.

Ole erityisen varovainen, kun nauta on

- kiimassa
- sairas, loukkaantunut tai pelkää
- juuri poikunut ja haluaa suojella vasikkaansa
- erotettu omasta ryhmästään.

Hyökkäysaikeissa oleva sonni asettuu poikittain ihmiseen nähden, se laskee pään alas ja jännittää lihaksen esitelläkseen kokoaan. Sitten se kuopaisee maata ja hyökkää. Lehmä sensijaan hyökkää suoraan kohti.

Nautakarjan kanssa eniten tapaturmia sattuu nautojen kuljetus- ja siirtotöissä. Vuosina 2012–2014 kuljetuksissa ja siirroissa sattui yli 1 000 tapaturmaa.

Jos nauta hyökkää

- turvaa ennakkoon oma pakoreittisi
- pidä aina saatavilla jotakin kättä pidempää, kuten lantakola tai harjanvarsi
- nosta tarvittaessa kädet ylös, heiluta keppiä, huuda mahdollisimman kovaa tai lyö keppiä metalliaita vasten
- puolustaudu! Älä käännä hyökkäävälle eläimelle selkää.

Lue lisää työturvallisuudesta www.mela.fi

